

Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА КОНТРОЛУ
ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ**

Број: 401-00-00090/2021-01/6

Датум: 15. септембар 2021. године

Кнеза Милоша 20, Београд

На основу члана 11. став 2. и члана 36. став 6. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 73/19) и чл. 136. и 137. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/16 и 95/18 – аутентично тумачење), у претходном поступку, покренутим Закључком Комисије за контролу државне помоћи број: 401-00-00090/2021-01/2 од 26. марта 2021. године, Савет Комисије за контролу државне помоћи на 86. седници, одржаној 15. септембра 2021. године, доноси

РЕШЕЊЕ

I УТВРЂУЈЕ СЕ ПОСТОЈАЊЕ државне помоћи која се у облику накнаде додељује кориснику Аеродрома Србије друштво с ограниченом одговорношћу Ниш за финансирање делатности управљања Аеродромом „Константин Велики“, Ниш.

II Државна помоћ из тачке **I** диспозитива је **УСКЛАЂЕНА** са правилима за доделу државне помоћи.

III Ово решење објавити на интернет презентацији Комисије за контролу државне помоћи.

Образложење

Комисија за контролу државне помоћи (у даљем тексту: Комисија) је Закључком бр. 401-00-00090/2021-01/2 од 26. марта 2021. године покренула претходни поступак у вези са доделом средстава Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (у даљем тексту: Министарство) кориснику Аеродрома Србије друштво с ограниченом одговорношћу Ниш (у даљем тексту: Аеродрома Србије) за финансирање делатности управљања Аеродромом „Константин Велики“, Ниш у 2020. години. Наведеним закључком је наложено Министарству да достави Комисији информације и податке у вези са износом оперативних трошкова, трошкова инвестиција са изворима финансирања, износом остварених прихода и расхода, нето пословном резултату и оствареној стопи приноса на капитал друштва Аеродрома Србије, у вези са обављањем делатности управљања Аеродромом „Константин Велики“, Ниш у 2020. години. Поступајући у складу са Закључком Комисије, Министарство је дописом бр. 401-00-01041/2020-02 од 12. априла 2021. године доставило документ „Приказ оперативних трошкова и инвестиција по аеродромима и изворима финансирања за 2020. годину Аеродрома Србије д.о.о. Ниш“.

Увидом у достављену документацију овлашћено службено лице Комисије утврдило је да документација не садржи све потребне податке и информације за потпуно и правилно утврђивање чињеничног стања. Такође, достављени документ „Приказ оперативних трошкова и инвестиција по аеродромима и изворима финансирања за 2020. годину Аеродроми Србије д.о.о. Ниш“ није одштапан у целости, те стога није било могуће са прецизношћу утврдити тачне износе субвенција приказаних у том документу. Поступајући по Закључку Комисије бр. 401-00-00090/2021-01/4 од 2. јула 2021. године, којим је наложено достављање додатне документације, Министарство је доставило Закључак Владе 05 Број: 401-4745/2020 од 18. јуна 2020. године, Закључак Владе 05 Број: 401-10250/2020-1 од 24. децембра 2020. године као и „Приказ оперативних трошкова и инвестиција по аеродромима и изворима финансирања за 2020. годину Аеродроми Србије д.о.о. Ниш“.

Комисија је на основу прикупљене и достављене документације, приступила идентификацији даваоца државне помоћи, корисника државне помоћи, инструмента доделе државне помоћи, планираног трајања, износа, као и других околности које су од значаја за утврђивање правилног и потпуног чињеничног стања.

Предмет претходног поступка

Предмет претходног поступка је утврђивање постојања државне помоћи као и оцена усклађености државне помоћи, а у вези са доделом средстава за обављање делатности управљања аеродромом „Константин Велики“, Ниш, као делатности од општег интереса кориснику Аеродроми Србије.

Корисник државне помоћи је Аеродроми Србије друштво с ограниченом одговорношћу Ниш (МБ: 21168734, ПИБ: 109362109) чији је оснивач Република Србија, а основано је као друштво капитала које обавља делатност управљања аеродромом, као делатност од општег интереса, у складу са Законом о управљању аеродромима („Службени гласник РС“, бр. 104/16 и 31/19).

Давалац државне помоћи је Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, а из буџета Републике Србије у 2020. години друштву Аеродроми Србије додељена је субвенција у укупном износу од 670.000.000,00 динара, од чега износ субвенције за управљање аеродромом „Константин Велики“, Ниш износи 335.098.890,00 динара.

У документацији коју је Министарство доставило, приказано је да су средства субвенција друштву Аеродроми Србије за 2020. годину опредељена Закључком Владе 05 Број: 401-4745/2020 од 18. јуна 2020. године у износу од 630.000.000,00 динара, ради реализације програма пословања тог друштва у 2020. години. Планирани износ за 2020. годину је повећан на 670.000.000,00 динара¹ када је дата сагласност Владе на измене програма пословања који је донет у децембру 2020. године.

Даље, у Програму пословања, у Прилогу 1 – Биланс стања на дан 31.12.2020. године (у даљем тексту: Биланс стања), у Пасиви, приказана је реализација (процена) укупног

¹ Закључком Владе 05 Број 401-10250/2020-1 од 24. децембра 2020. године опредељен је износ од 686.200.000,00 динара, од којих је износ од 670.000.000,00 динара опредељен Друштву са ограниченом одговорношћу „Аеродроми Србије“

Капитала на дан 31.12.2020. године у износу од 11.053.547.000,00 динара, док је у Билансу успеха приказана реализација (процена) Пословних прихода на дан 31.12.2020. године у износу од 841.223.000,00 динара (од чега 670.000.000,00 динара прихода од премија, субвенција, дотација, донација и сл.), Пословних расхода у износу од 633.348.000,00 динара, односно Нето добитка у износу од 177.911.000,00 динара.

Имајући у виду да Програм пословања приказује обједињене приходе и расходе који се односе на аеродроме „Константин Велики“, Ниш и „Морава“ у Краљеву, којим друштво Аеродроми Србије такође управља, у достављеном документу „Приказ оперативних трошкова и инвестиција по аеродромима и извора финансирања за 2020. годину Аеродроми Србије д.о.о. Ниш“ подаци о субвенцијама, приходима и расходима приказани су посебно по аеродромима. Како је истакнуто у достављеној документацији, од износа од 670.000.000,00 динара, колико представљају укупне субвенције за друштво Аеродроми Србије, за управљање аеродромом „Константин Велики“, Ниш искоришћен је износ од 200.600.000,00 динара за покривање оперативних трошкова, док је остварен укупан сопствени приход од 240.594.885,00 динара. Такође, Министарство је истакло да је укупан расход пословања износио 366.862.744,00 динара, као и да је резултат износио 74.332.141,00 динара, односно нето резултат од -32.900.276,00 динара при урачунатим трошковима амортизације од 107.232.417,00 динара.

Током 2020. године на Аеродрому Константин Велики, Ниш године опслужено је 154.233 путника, тј. забележен је пад од 63,47% у односу на исти период 2019. године када је остварен промет од 422.255 путника, док је у току 2018. године остварен промет од 351.581 путника, а у току 2017. године је остварен промет од 331.582 путника.

Налаз и оцена Комисије

Савет Комисије је на 86. седници, одржаној 15. септембра 2021. године, на основу сопствених информација и података које је доставило Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, као и других расположивих података и информација оценио постојање и усклађеност државне помоћи са правилима за доделу, при чему је узето у обзир и Решење Комисије бр. 401-00-00106/2019-01/9 од 15. маја 2020. године.

- Постојање државне помоћи

Друштво Аеродроми Србије, поред остваривања прихода из редовног пословања, сходно закључцима Владе, део прихода остварује и из буџета Републике Србије у виду субвенција, што значи да се ради о јавним средствима. Даље, како се та средства додељују само једном кориснику, наведена мера има карактер селективности, односно додела субвенција представља државну помоћ у смислу члана 3. став 1. Закона², јер наведени корисник стиче економску предност коју иначе не би могао да стекне у уобичајеним тржишним

² Државна помоћ је сваки стварни или потенцијални јавни расход или умањено остварење јавног прихода коју додељује давалац државне помоћи у било ком облику, којом се одређени учесник на тржишту ставља у повољнији положај у односу на конкуренте или се даје предност производњи одређене робе и/или услуга, којом се нарушава или постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту и утиче на трговину између Републике Србије и земаља чланица Европске уније.

околностима, чиме се нарушава или постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту. Имајући у виду претходно, као и саму делатност Аеродрома Србије, сматра се да наведена мера утиче на трговину између Републике Србије и земаља чланица Европске уније, чиме је сходно члану 3. став 1. Закона утврђено постојање државне помоћи.

С обзиром да се државна помоћ додељује на основу акта даваоца државне помоћи унапред одређеном кориснику, Комисија оцењује да се ради од индивидуалној државној помоћи сходно члану 3. став 3. Закона.

- Оцена усклађености државне помоћи

Комисија је у Решењу број 401-00-00106/2019-01/9 од 15. маја 2020. године оцењивала постојање и усклађеност државне помоћи, приликом чега је доделу субвенције друштву Аеродрома Србије, ради обављања делатности управљања аеродромом као делатност од општег економског интереса, испитивала у односу на правила за доделу државне помоћи утврђена Уредбом о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 13/10, 100/11, 91/12, 37/13, 97/13, 119/14, 23/21- др. прописи – у даљем тексту: Уредба).

Том приликом, Комисија је оценила да финансирање делатности управљања Аеродромом „Константин Велики“, Ниш, представља државну помоћ која се додељује у облику накнаде за обављање делатности од општег економског интереса и која је дозвољена у складу са правилима садржаним у члану 97а став 1. тач 1)-3) и 97в Уредбе уз истовремену усаглашеност са прописима Европске уније о додели државне помоћи за обављање услуга од општег економског интереса.

Имајући у виду да једина промена у односу на претходну годину висина накнаде, Комисија је овом приликом оцењивала износ накнаде који додељен у 2020. године, а у односу на приходе, расходе и нето добитак друштва Аеродрома Србије у вези са управљањем Аеродромом „Константин Велики“, Ниш.

Наиме, увидом у Биланс успеха у оквиру кога је приказан реализовани Нето добитак од 177.911.000,00 динара, док је у Билансу стања, приказан реализовани укупни капитал на дан 31. децембар 2020. године у износу од 11.053.547.000,00 динара, следи да стопа приноса на капитал износи 1%, на основу чега Комисија констатује да је планирани Нето добитак у складу са чланом 97а став 1. тачка 3) Уредбе, те да Нето добитак не прелази разумну добит која представља стопу приноса на капитал привредног субјекта која узима у обзир ризик или одсуство ризика који настаје за привредни субјект због посредовања државе и најчешће не сме да пређе просечну стопу у сектору којем припада привредни субјект из претходних година³. Приликом оцене разумне добити, Комисија је узела у обзир и то, да је Аеродром „Константин Велики“, Ниш остварио укупан приход од 441.194.885,00 динара од којих су субвенције у износу од 200.600.000,00 динара (45.46%), као и то да је остварен резултат од 74.332.141,00 динара, односно нето резултат од -32.900.276,00 динара.

³ Просечна стопа приноса на капитал у сектору авиотранспорта у Европи износи 15.49% према подацима ажурираним на дан 5. јануар 2020. године, <http://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/>

С обзиром на ограничен степен усклађености позитивноправних прописа са европским правним тековинама, Комисија је предметну државну помоћи оценила и у складу са правним тековинама Европске уније, конкретно инструментима тумачења на основу члана 73. Споразума о стабилизацији и придруживању (Закон о потврђивању Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС – Међународни уговори“, број 83/08 – у даљем тексту: ССП)⁴. У погледу инструмената тумачења, Комисија је, у овом случају, највише сагледала критеријуме предвиђене Смерницама о државној помоћи аеродромима и авиопревозницима⁵ (у даљем тексту: Смернице), Одлуком Комисије од 20. децембра 2011. године о примени члана 106 (2) Уговора о функционисању Европске уније на државну помоћ у облику накнаде за јавне услуге која се додељује одређеним учесницима на тржишту којима је поверено обављање услуга од општег економског интереса⁶ (у даљем тексту: Одлука о СГЕИ) и Комуникацијом Комисије - Оквир Европске уније за државну помоћ у облику накнаде за јавне услуге⁷ (у даљем тексту: Оквир ЕУ).

С тим у вези, Комисија је приступила оцењивању предметне државне помоћи ослањајући се на правила садржана у Оквиру ЕУ и Смерницама.

Према Смерницама, аеродроми са годишњим путничким прометом између 200.000 и милион путника, обично нису у могућности да покрију у великој мери капиталне трошкове и неопходно је да се део трошкова покрива из јавних средстава⁸. Узимајући у обзир годишњи промет путника на аеродрому „Константин Велики“, Ниш, Комисија констатује да је суфинансирање наведеног аеродрома из јавних средстава оправдано.

Накнада је унапред одређена, а имајући у виду да је реализовани нето добитак од 177.911.000,00 динара корисника Аеродрома Србије, односно да стопа приноса на капитал износи само 1%, као и то да је сам Аеродромом „Константин Велики“, Ниш у 2020. години остварио резултат од 74.332.141,00 динара, односно нето резултат од -32.900.276,00 динара, произилази да нема прекомерне накнаде.

Имајући у виду наведено, Комисија оцењује да финансирање делатности управљања Аеродромом „Константин Велики“, Ниш у 2020. години, представља државну помоћ која се додељује у облику накнаде за обављање делатности од општег економског интереса и која је дозвољена у складу са правилима садржаним у члану 97а став 1. тач) 1)-3) и 97в Уредбе уз истовремену усаглашеност са релевантним прописима Европске уније о додели државне помоћи за обављање услуга од општег економског интереса.

⁴ Сходно члану 73. став 2. ССП-а, у мери у којој утиче на трговину са ЕУ „свако поступање супротно овом члану оцењиваће се на основу критеријума који проистичу из примене правила конкуренције која се примењују у Заједници, нарочито из чланова [101, 102, 106 и 107] Уговора о ЕУ и инструмената тумачења које су усвојиле институције Уније“.

⁵ Guidelines on State aid to airports and airlines (OJ C 99, 4.4.2014).

⁶ Commission Decision of 20 December 2011 on the application of Article 106(2) of the Treaty on the Functioning of the European Union to State aid in the form of public service compensation granted to certain undertakings entrusted with the operation of services of general economic interest (OJ L 7, 11.1.2012).

⁷ Communication from the Commission - European Union framework for State aid in the form of public service compensation (OJ C 8, 11.1.2012).

⁸ Тачка 89. Смерницама о државној помоћи аеродромима и авиопревозницима (OJ C 99, 4.4.2014).

Комисија је, у складу са својим надлежностима, овом приликом само утврдила да ли је предметна државна помоћ у складу са правилима за доделу државне помоћи, у циљу заштите слободне конкуренције на тржишту, али даља контрола трошења јавних средстава и коришћење тих средстава је на даваоцу државне помоћи, који је у обавези да врши надзор да ли корисник државне помоћи троши средства у предвиђеном износу и за намену за коју су му та средства додељена, као и то да ли је корисник државне помоћи испунио своју обавезу због које су му средства и додељена и која је била предвиђена као услов за доделу државне помоћи.

Сходно претходном, одлучено је као у **диспозитиву**.

Упутство о правном средству:

Ово решење је коначно у управном поступку.

Против овог решења није дозвољена жалба, али се може покренути управни спор подношењем тужбе Управном суду у Београду, Немањина 9, у року од 30 дана од дана пријема.

За подношење тужбе плаћа се судска такса у износу од 390 динара прописана Законом о судским таксама („Службени гласник РС“, бр. 28/94, 53/95, 16/97, 34/01 - др. закон, 9/02, 29/04, 61/05, 116/08 - др. закон 31/09, 101/11, 93/12, 93/14, 106/15 и 95/18).

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Владимир Антонијевић с.р.

Доставити:

- Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, и
- архиви.